

Kontrolní závěr z kontrolní akce

19/18

Podpory poskytované Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s.

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2019 pod číslem 19/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Kinšt.

Cílem kontroly bylo prověřit, jak Ministerstvo zemědělství řídí činnost Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s., a vyhodnotit systém poskytování podpor prostřednictvím tohoto fondu včetně nastavení podpor a podmínek pro jejich čerpání.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“);

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s., Praha (dále také „PGRLF“).

Kontrolováno bylo období od roku 2014 do roku 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

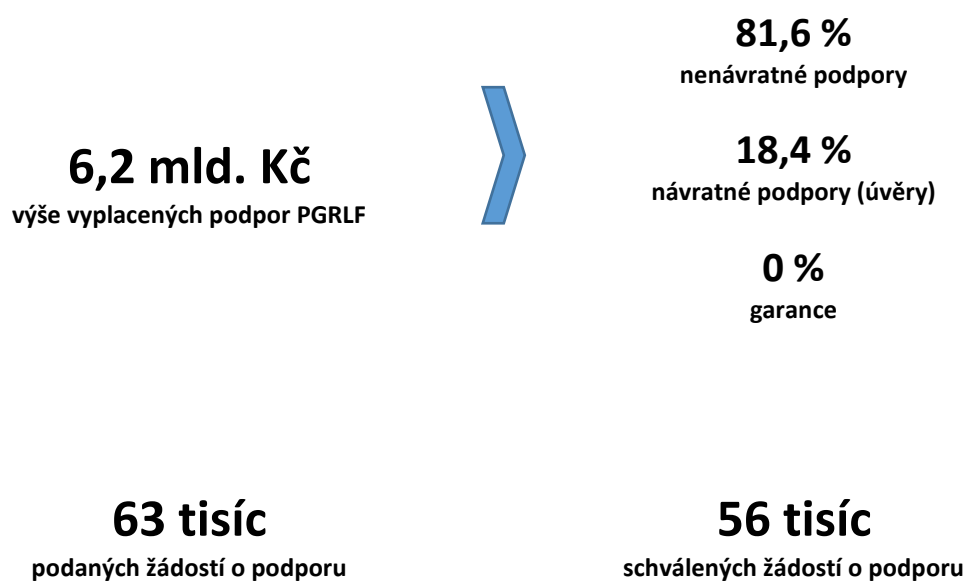
Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od července 2019 do ledna 2020.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 18. května 2020,

schválilo usnesením č. 8/VIII/2020

kontrolní závěr v tomto znění:

Podpory poskytnuté Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s., v letech 2014–2018

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu programů podpory poskytované prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu a.s. Cílem kontrolní akce bylo prověřit, jak Ministerstvo zemědělství řídí činnost Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s., a vyhodnotit systém poskytování podpor prostřednictvím tohoto fondu včetně nastavení podpor a podmínek pro jejich čerpání. PGRLF je akciovou společností, jejímž jediným akcionářem je Česká republika.

1.2 Kontrola byla provedena u MZe, které vykonává jménem státu akcionářská práva a je zároveň poskytovatelem dotací PGRLF, které jsou rozhodujícím zdrojem podpor. Dále pak u PGRLF, který uzavírá s příjemci podpory smluvní vztahy a podpory jim vyplácí. Kontrolovaným obdobím byly roky 2014 až 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Za toto období poskytl PGRLF na podporách příjemcům celkem 6,2 mld. Kč, a to ve formě nenávratných a návratných podpor (úvěrů).

1.3 NKÚ kontrolou u MZe zjistil nedostatky ve strategickém řízení činnosti PGRLF. MZe u programů podpor realizovaných prostřednictvím PGRLF nestanovilo vhodné ukazatele ke sledování naplnění cílů programů, ani jejich očekávané cílové hodnoty. MZe tak nemůže vyhodnotit, jak jednotlivé programy podpor přispívají k rozvoji daného sektoru, což je rizikem pro účelnost vynakládaných prostředků státního rozpočtu. Poskytování dotace ze strany MZe probíhalo v souladu s příslušnými zákony. MZe schvalovalo z pozice jediného akcionáře s velkým zpožděním některé významné dokumenty důležité pro řízení PGRLF. NKÚ je dále názoru, že právní forma PGRLF jako akciové společnosti neodpovídá obecným principům vlastnické politiky státu, a to s ohledem na cíle, které PGRLF plní a pro jejichž plnění je zásadně finančně závislý na státu jako svém jediném akcionáři.

1.4 Shrnutí a vyhodnocení vychází z těchto hlavních zjištění z kontroly¹:

a) MZe nestanovilo vhodnou soustavu ukazatelů, na jejichž základě by bylo možné vyhodnotit účelnost podpory poskytované prostřednictvím PGRLF. V koncepčních i programových dokumentech týkajících se PGRLF jsou cíle, kterých má být podporou dosaženo, stanoveny jen velmi obecně. Nemají charakter SMART², zejména nejsou specifické, měřitelné a časově vymezené. MZe tak jednotlivé programy nemůže vyhodnocovat z hlediska jejich účelnosti, může pouze sledovat počet schválených žádostí, počet podpořených osob, objem vyplacených finančních prostředků apod. (viz také odst. 4.1 až 4.7).

b) Proces vydávání rozhodnutí o poskytnutí dotace PGRLF byl v souladu s příslušnými zákony (viz také odst. 4.8 až 4.9).

c) MZe v roli jediného akcionáře schvalovalo významné strategické dokumenty týkající se PGRLF a jeho roční plány často s velkým zpožděním. Tyto dokumenty jsou přitom důležité pro řízení PGRLF. S velkým zpožděním také MZe stanovovalo výkonové ukazatele rozhodné pro

---

¹ Uvedená kontrolní zjištění vychází, vzhledem k omezenému rozsahu kontroly u PGRLF (viz odst. 3.4 až 3.8), pouze z kontroly u MZe.

² Způsob hodnocení kvality nastavených cílů: SMART je akronym z počátečních písmen anglických názvů vlastností cílů, které by měly být: specific (specifické), measurable (měřitelné), achievable (dosažitelné), relevant (relevantní), time specific (časově vymezené).

stanovení výše odměn členů představenstva PGRLF ve většině roků kontrolovaného období. Docházelo tak k porušování harmonogramů stanovených ministrem zemědělství (viz také odst. 4.10 až 4.13).

d) Právní forma PGRLF jako akciové společnosti vzhledem ke zcela převažujícímu charakteru jeho činnosti dle názoru NKÚ neodpovídá obecným principům navrženým Ministerstvem financí a schváleným vládou ve *Strategii vlastnické politiky státu*. PGRLF je typicky společnost provádějící podporu určitého segmentu hospodářské politiky. Základním zdrojem pro plnění těchto úkolů jsou dotace ze státního rozpočtu, ze kterých poskytuje podpory subjektům v zemědělském sektoru. PGRLF je při plnění svých úkolů zásadně finančně závislý na státu jako svém jediném akcionáři (viz také odst. 4.14 až 4.21).

II. Informace o kontrované oblasti

Institucionální rámec a typy podpor poskytovaných PGRLF

2.1 **Ministerstvo zemědělství** je odpovědné za poskytování dotací do zemědělství. V jeho rozpočtové kapitole jsou soustředěny i prostředky na poskytování podpor prostřednictvím PGRLF. MZe také vykonává vlastnická práva státu³, který je jediným akcionářem PGRLF. Jako poskytovatel dotace je odpovědné za kontrolu finančních prostředků poskytnutých PGRLF ze státního rozpočtu.

2.2 **Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.**,⁴ je obchodní společností, ve které 100 % akcií vlastní Česká republika. Hlavním předmětem činnosti PGRLF je poskytování podpor podle ustanovení § 2da zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Mezi další vykonávané činnosti PGRLF patří správa majetkových podílů ve vlastněných společnostech, správa vlastních a z rozhodnutí vlády na PGRLF postoupených pohledávek a zhodnocování dočasně volných finančních prostředků.

2.3 PGRLF byl založen v roce 1993 a jeho účelem je poskytovat podpory zemědělským podnikatelům jak formou částečné kompenzace pojištění, subvence části úroků z úvěrů, tak formou poskytování záruk (garancí) na úvěry poskytované komerčními bankami a jinými finančními subjekty. Z tohoto důvodu byla zvolena forma obchodní společnosti. V průběhu let PGRLF postupně utlumoval poskytování garancí, od roku 2011 je neposkytuje vůbec. Od roku 2015 poskytuje PGRLF jiný typ finančního nástroje – úvěry. Jejich podíl na celkových podporách činil 18,4 % z celkového objemu vyplacených podpor za období 2014–2018, jak ukazuje tabulka č. 1.

---

³ Ustanovení § 28 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁴ PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky ze dne 23. června 1993 č. 337, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993.

Tabulka č. 1: Přehled vyplacených podpor za jednotlivé programy v letech 2014–2018

Typ podpory	Objem vyplacených podpor v tis. Kč	Objem vyplacených podpor v %
Podpora komerčních úvěrů	2 793 790	45,0 %
Podpora pojištění	2 277 254	36,6 %
Úvěry poskytované PGRLF*	1 145 564	18,4 %
Celkem	6 216 608	100 %

Zdroj: výroční zpráva PGRLF za rok 2018.

* Částka včetně hodnoty poskytovaných úvěrů (jistiny).

2.4 Činnost PGRLF se zaměřuje především na poskytování finančních podpor podnikatelským subjektům v sektoru zemědělské prvovýroby, zpracování zemědělských produktů či lesního hospodářství a zpracování dřeva. Některé podpory poskytuje také obcím a dobrovolným svazkům obcí ve venkovských oblastech. Programy podpor rozdělené do tří oblastí (viz tabulka č. 1) lze stručně charakterizovat takto:

- **Podpora komerčních úvěrů** – poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení, od roku 2015 finanční podpora pro snížení jistiny komerčních úvěrů na nákup půdy.
- **Podpora pojištění** – poskytování finančních prostředků jako částečná kompenzace pojistného vynaloženého na zemědělské pojištění. Cílem je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům.
- **Úvěry poskytované PGRLF** – poskytování úročených úvěrů přímo PGRLF jako podpora nákupu zemědělské půdy, podpora zemědělských farem při zaměstnávání znevýhodněných osob na trhu práce, na pořízení investičního majetku či provozní úvěry.

Podrobnější specifikace programů podpor je uvedena v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Proces poskytování podpor

2.5 MZe přiděluje PGRLF prostředky na poskytování podpor na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace dle rozpočtových pravidel⁵. V letech 2014–2018 poskytlo MZe PGRLF dotace v celkové výši 6 871 333 tis. Kč (po provedeném finančním vypořádání). Tyto přidělené finanční prostředky PGRLF dále na základě smlouvy⁶ poskytuje příjemcům podpor. Z přidělených finančních prostředků PGRLF v kontrolovaném období vyplatil podpory a poskytl úvěry v celkové výši 6 216 608 tis. Kč⁷. Přehled základních finančních údajů obsahuje tabulka č. 2.

⁵ Ustanovení § 7 odst. 1 písm. x) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁶ Ustanovení § 2da odst. 5 zákona o zemědělství.

⁷ Rozdíl mezi výši čerpané dotace ze státního rozpočtu (dle finančního vypořádání) a objemem vyplacených podpor PGRLF tvoří částky, které se PGRLF smluvně zavázal vyplatit svým klientům a které zároveň v kontrolovaném období ještě neproplatil, neboť některé typy podpor jsou víceleté.

Tabulka č. 2: Výše poskytnutých dotací PGRLF ze státního rozpočtu a výše vyplacených podpor PGRLF (v tis. Kč)

Rok	Výše poskytnuté dotace	Čerpání dle finančního vypořádání	Vrácené dotace do státního rozpočtu	Vyplacené podpory PGRLF*
2014	1 201 334	861 516	339 817	910 743
2015	1 839 817	1 117 812	722 005	934 759
2016	1 622 005	1 622 005	0	1 535 236
2017	1 770 000	1 770 000	0	1 604 843
2018	1 500 000	1 500 000	0	1 231 027
Celkem	7 933 156	6 871 333	1 061 822	6 216 608

Zdroj: rozhodnutí o dotaci, finanční vypořádání se státním rozpočtem, výroční zpráva PGRLF za rok 2018.

* Částka včetně hodnoty poskytovaných úvěrů od PGRLF.

2.6 Při poskytování podpor je PGRLF povinen postupovat dle ustanovení § 2da zákona o zemědělství. Toto ustanovení určuje mj. typy podpor, které PGRLF může poskytovat, náležitosti programů podpor, podmínky, které PGRLF ověřuje při rozhodování o žádostech o podporu, a proces námitkového řízení.

2.7 Klíčovým prvkem při poskytování podpor PGRLF je rozhodování o žádostech o podporu dle ustanovení § 2da odst. 8 zákona o zemědělství, který uvádí:

„Podpůrný fond při rozhodování o žádosti o podporu posuzuje:

- a) splnění formálních náležitostí žádosti o podporu stanovených programem podpory,*
- b) splnění podmínek stanovených programem podpory na žadatele o podporu,*
- c) ekonomická a právní rizika spojená s podklady a dokumenty předloženými společně se žádostí o podporu,*
- d) dostatečnost a kvalitu zajištění poskytovaného žadatelem o podporu nebo třetí osobou*
a
- e) ekonomická a právní rizika žadatele o podporu.“*

2.8 Podle ustanovení § 2da odst. 4 zákona o zemědělství finanční prostředky ze státního rozpočtu určené na financování podpor se pro účely jejich zúčtování se státním rozpočtem považují za čerpané dnem uzavření smlouvy s příjemcem podpory, a to v rozsahu celého sjednaného závazku k jejich vyplacení. Okamžikem uzavření smlouvy o podpoře s příjemcem se smlouvou určené finanční prostředky stávají předmětem soukromoprávního vztahu mezi PGRLF jako akciovou společností a příjemcem podpory.

2.9 MZe poskytovalo v kontrolovaném období prostředky dotace PGRLF vždy v několika částech během daného rozpočtového roku. Např. v roce 2018 převedlo první část z celkové rozpočtované dotace ve výši 1,5 mld. Kč na účet PGRLF v lednu 2018, a to ve výši 1,0 mld. Kč, a v květnu zbývající 0,5 mld. Kč.

III. Rozsah kontroly

3.1 Předmětem kontroly NKÚ byly podpory poskytované Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. Kontrolovaným obdobím byly roky 2014 až 2018, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrolovanými osobami byly MZe a PGRLF, které, každý v mezích své působnosti, jsou zodpovědné za programy podpor a jejich realizaci, a společně tak tvoří institucionální rámec finančního mechanismu podpory.

3.2 Cílem kontroly bylo prověřit, jak Ministerstvo zemědělství řídí činnost Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s., a vyhodnotit systém poskytování podpor prostřednictvím tohoto fondu včetně nastavení podpor a podmínek pro jejich čerpání.

3.3 U MZe byla kontrola zaměřena na činnost MZe jakožto zakladatele, akcionáře a poskytovatele finančních prostředků PGRLF. Jednalo se především o nastavení strategických cílů a jejich provázanost s dalšími resortními strategiemi a cíli, výkon akcionářských práv, stanovení cílů a sledování účelnosti podpor a vyhodnocování účinků a přínosů poskytovaných podpor. NKÚ také hodnotil státem zvolenou právní formu PGRLF jako akciové společnosti s ohledem na úkoly, které plní.

3.4 U PGRLF bylo cílem ověřit jeho činnost při poskytování podpor dle ustanovení § 2da zákona o zemědělství, zejména posuzování žádostí o podporu podle jeho odst. 8, tedy do okamžiku uzavření smlouvy s příjemcem podpory, kdy se finanční prostředky určené smlouvou stávají předmětem soukromoprávního vztahu. Záměrem NKÚ bylo, v souladu se schválených cílem této kontrolní akce, vyhodnotit nastavení systému administrace žádostí a poskytování podpor u PGRLF jakožto jejich poskytovatele a dále provést ověření na vzorku vybraných žádostí o podporu, které PGRLF administroval. Proto NKÚ požádal PGRLF o předložení vnitřních předpisů, kterými jsou závazně upraveny postupy administrace žádostí vedoucí k rozhodnutí o poskytnutí podpory, aby mohl posoudit nastavení systému s ohledem na plnění zejména § 2da odst. 8 zákona o zemědělství, a dále o náhled do informačního systému, kde by NKÚ ověřil postup PGRLF mezi přijetím žádosti a uzavřením smlouvy o podpoře s příjemcem na vybraném vzorku.

3.5 Z databáze všech klientů PGRLF, kteří požádali o podporu v kontrolovaném období 2014–2018⁸, byl vybrán vzorek 41 žádostí o podporu za účelem ověření funkčnosti nastaveného systému administrace podpor. Vzorek byl vybrán tak, aby pokryl podpory za celé kontrolované období a zároveň aby byly jednotlivé typy podpor zastoupeny poměrně tak, jak byly rozloženy jednotlivé typy podpor v předložené databázi klientů PGRLF. Kontrolovaný objem peněžních prostředků činil 14 075 363 Kč.

3.6 NKÚ si byl vědom omezení, které pro jeho působnost ke kontrole vyplývá ze skutečnosti, že příjemcem dotace ze státního rozpočtu je PGRLF, nikoliv koneční příjemci podpor. Smlouvy s konečnými příjemci podpor uzavírá PGRLF, jakožto akciová společnost, svým jménem, nikoli jménem státu. V právním vztahu mezi PGRLF a konečnými příjemci podpor se tak již o prostředky státního rozpočtu nejedná a uzavřením smlouvy o podpoře se určené finanční prostředky stávají předmětem soukromoprávního vztahu (viz odst. 2.8). NKÚ proto nemohl, oproti kontrolním akcím prováděným u jiných poskytovatelů finanční podpory, kteří jsou veřejnoprávními subjekty, provést kontrolní ověření až do úrovně konečného příjemce podpory.

3.7 PGRLF nemá zákonnou povinnost vytvářet vnitřní předpisy týkající se procesu administrace žádostí o podporu, ale logicky v zájmu unifikace a transparentnosti procesu tyto předpisy vydal. PGRLF však nemá povinnost oddělovat procesy ani předpisy související s prostředky od MZe od jiných činností společnosti. Předpisy společnosti jsou vzájemně propojeny a hospodaření s prostředky od MZe a dalšími prostředky také probíhá ve vzájemné souvislosti, nikoliv odděleně. NKÚ nemá působnost kontrolovat veškeré prostředky, se

---

⁸ V kontrolovaném období bylo podáno 63 tisíc žádostí o podporu, z toho jich bylo 56 tisíc schváleno.

kterými PGRLF jako soukromoprávní subjekt hospodaří, na čemž nemění nic ani skutečnost, že prostředky získané z dotace od MZe jsou pro jeho činnost významné. Za platné právní úpravy tak chybí potřebná právní opora pro to, aby své vnitřní předpisy týkající se administrace žádostí o podporu nebo náhledy do informačního systému, na jejichž základě by NKÚ ověřil systém a proces administrace podpor, musel NKÚ poskytnout. Jejich neposkytnutím se tak PGRLF nedopustil porušení zákonných povinností.

3.8 PGRLF předložil *Popis procesů pro potřeby Nejvyššího kontrolního úřadu* (dále také „Popis procesů“), jako ad hoc vytvořený dokument pro potřeby kontrolní akce NKÚ, ve kterém popsal způsob administrace jednotlivých podpor od přijetí žádostí o podporu až po výkon kontrol na místě u příjemců podpor. Obdobně namísto náhledů do informačního systému PGRLF zpřístupnil PGRLF kontrolujícím některé dokumenty, zejména žádosti o podporu a smlouvy uzavřené s příjemci. Skutečnosti zjištěné z těchto předložených dokumentů a odpovědí na dotazy, které PGRLF poskytl, vzal NKÚ jako podpůrné důkazy, ale nikoliv jako dostatečné důkazy, na jejichž základě by NKÚ mohl vyhodnotit systém poskytování podpor PGRLF.

3.9 NKÚ proto uvádí v části IV. tohoto kontrolního závěru pouze skutečnosti zjištěné kontrolou u MZe, které celkově shrnul a vyhodnotil v části I.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. MZe nestanovilo vhodné ukazatele ani cílové hodnoty ukazatelů pro hodnocení plnění cílů programů podpor, a nemůže tak vyhodnotit, jak programy přispívají k plnění strategických cílů.

4.1 Za účelné se považuje takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.⁹ MZe stanovuje své cíle ve strategických dokumentech, ze kterých vychází jednotlivé programy podpor realizované PGRLF. Cíle ve strategiích a cíle jednotlivých programů podpory by měly být nastaveny v souladu s principy SMART, aby bylo možné sledovat účelnost realizovaných programů podpor.

4.2 NKÚ kontrolou ověřoval, zda MZe stanovilo strategické cíle a zda jednotlivé programy podpory poskytované prostřednictvím PGRLF vycházejí z analýzy stavu sektoru, navazují na strategické cíle a obsahují cíle, kterých má být realizací programů dosaženo, a zda tyto cíle splňují kritéria SMART. Dále bylo ověřeno, zda MZe sleduje a vyhodnocuje plnění cílů programů podpor. V zákoně o zemědělství, a to v ustanovení § 2da v odst. 7 písm. e) a l), je stanoveno, že program podpory má obsahovat cíl podpory a způsob hodnocení naplnění cíle podpory.

---

⁹ Použitá definice účelnosti vychází z ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

4.3 *Strategie pro růst – české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013* (dále také „Strategie pro růst“)¹⁰ obsahuje analýzu stávajícího stavu sektoru zemědělství a potravinářství, očekávaný vývoj vnějších podmínek, hlavní strategický cíl, strategické oblasti a cíle v oblasti českého zemědělství a potravinářství a opatření k jejich dosažení. V této strategii však není uvedeno, prostřednictvím jakých programů má být těchto cílů dosaženo. Stanovené cíle nesplňují kritéria SMART. PGRLF není v této strategii zmíněn.

4.4 Na výše uvedenou Strategii pro růst navazuje *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030* (dále také „Strategie MZe 2030“)¹¹. Tato strategie definuje dlouhodobou vizi Ministerstva zemědělství. Analyzuje mimo jiné stav sektoru zemědělství, potravinářství a lesního hospodářství, obsahuje očekávaný vývoj vnějších podmínek v těchto oblastech, obsahuje hlavní priority, strategické a dílčí cíle zemědělství, potravinářství a lesního hospodářství, které se rozpadají do jednotlivých opatření. Na strategické cíle uvedené ve Strategii MZe 2030 navazují indikativní ukazatele strategických cílů, které mají stanovenou hodnotu z roku 2016 a indikativní hodnotu pro roky 2020, 2025 a 2030. U každého indikativního ukazatele pro oblast zemědělství a potravinářství je uveden obsah jeho plnění, který se dá považovat za stanovený cíl a splňuje kritéria SMART. Ke Strategii MZe 2030 je vypracován *Implementační plán Strategie resortu Ministerstva zemědělství na období 2017–2020*¹². Implementační plán propojuje jednotlivá opatření se strategickými cíli a konkrétními programy podpor realizovanými PGRLF.

4.5 MZe pro období let 2014–2018 schválilo strategické a koncepční materiály PGRLF, a to *Koncepci rozvoje obchodní společnosti Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. pro rok 2014* (dále také „Koncepce PGRLF 2014“), *Koncepci rozvoje Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. na rok 2015 s výhledem do roku 2020* (dále také „Koncepce PGRLF 2015“) a *Strategii rozvoje společnosti Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. pro roky 2016–2020* (dále také „Strategie PGRLF 2016–2020“). Tyto materiály obsahují jen velmi obecně formulované cíle související s resortními strategiemi¹³. Stanovené cíle nejsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, relevantní a časově vymezené. Žádný z cílů nesplňuje kritéria SMART. Stanovené cíle navazující na resortní strategie nelze vyhodnocovat.

4.6 Programy podpor realizované PGRLF v letech 2016 až 2018 (od roku schválení Strategie MZe 2030) vycházejí ze strategických a dílčích cílů a z opatření, která na ně navazují. Cíle stanovené na úrovni jednotlivých programů podpor PGRLF nejsou specifické, měřitelné ani časově vymezené. Žádný z cílů tak nesplňuje kritéria SMART. Cíle stanovené u jednotlivých programů podpor nespecifikují, čeho přesně mají dosáhnout a v jakém časovém rozmezí. Stanovené cíle, případně účel uvedený u programů, jsou velmi obecné a plnění cílů programů a dosahování účinků a přínosů poskytovaných podpor tak není možné sledovat a hodnotit.

---

¹⁰ Vzata na vědomí usnesením vlády ČR ze dne 26. 6. 2013 č. 512.

¹¹ Schválena usnesením vlády ČR ze dne 2. 5. 2016 č. 392.

¹² Schválený usnesením vlády ČR ze dne 29. 11. 2017 č. 838.

¹³ Například ve Strategii PGRLF 2016–2020 je uvedeno: „Nové programy podpor budou nadále připravovány... s cílem zvýšit konkurenceschopnost českého zemědělství, lesnictví, potravinářství, přispět k rozvoji venkova, podpořit zaměstnanost ve venkovských oblastech a v neposlední řadě zabezpečit potravinovou soběstačnost České republiky.“

Příklady takto obecně nastavených cílů u programů podpory jsou obsaženy v příkladu č. 1.

Příklad č. 1: Cíle na úrovni jednotlivých programů podpor realizovaných PGRLF

Program podpory	Cíl
Program poskytování finanční podpory pojištění produkce lesních školek	Zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaného v lesních školkách, dosažení větší propojištěnosti.
Program „Podpora nákupu půdy“	Cílem předkládaného programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

U programů *Finanční podpora pojištění produkce lesních školek* a *Podpora nákupu půdy* byly stanoveny indikátory *celkový počet žádostí a objem poskytnuté podpory*. Takové ukazatele nevyplývají o věcném plnění stanovených cílů, kterými jsou větší propojištěnost a zpřístupnění pořízení zemědělské půdy (tedy jaké zvýšení propojištěnosti či pořízení zemědělské půdy má být programy podpor poskytovanými prostřednictvím PGRLF v jakém časovém období dosaženo).

4.7 U jednotlivých programů podpor sledovalo MZe pouze počet schválených žádostí/počet podpořených osob, objem vyplacených finančních prostředků nebo objem poskytnutých úvěrů. Kvůli absenci vhodných ukazatelů a především kvůli nestanovení cílových hodnot ukazatelů nelze sledovat a vyhodnotit, jak programy podpor naplňují strategické cíle, jak přispívají k rozvoji resortu zemědělství, jaké mají účinky a dopady. MZe sice nastavilo způsob hodnocení programů podpory, NKÚ však považuje takto nastavený způsob vyhodnocování plnění cílů programů podpor za nedostatečný.

B. Poskytování dotace ze strany MZe probíhalo v souladu s právními předpisy.

4.8 NKÚ kontrolou ověřoval plnění zákonných povinností MZe v roli poskytovatele dotace ze státního rozpočtu, tedy zda MZe poskytoval dotace PGRLF v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Kontrolou byly ověřeny žádosti o dotaci, doklady o provedení kontroly před vznikem závazku, rozhodnutí o dotaci, doklady o převodu finančních prostředků, doklady o zaúčtování finančních prostředků a finanční vypořádání se státním rozpočtem.

4.9 NKÚ nezjistil v této oblasti nedostatky, ověřované dokumenty splňovaly požadavky právních předpisů.

C. MZe schvalovalo strategické a plánovací dokumenty se značným zpožděním, což je nedostatkem řádného výkonu akcionářských práv.

4.10 NKÚ ověřoval proces schvalování strategických, koncepčních a dalších dokumentů, zda MZe jejich prostřednictvím vykonávalo řádně práva a povinnosti jediného akcionáře ve vztahu k akciové společnosti PGRLF.

4.11 MZe schvalovalo koncepční a strategické dokumenty PGRLF někdy s velkým zpožděním. Pozdě schvalované dokumenty nemohly sloužit k efektivnímu strategickému řízení PGRLF. Například:

- Koncepce PGRLF 2015 byla schválena rozhodnutím jediného akcionáře až 26. 10. 2015, tj. zhruba dva měsíce před koncem roku. Koncepce přitom stanovuje cíle, kterých má být

v daném roce dosaženo; jejich schválení až před koncem roku snižuje relevanci takto nastavených cílů. Vzhledem k tomu, že byla Koncepce PGRLF 2015 schválena koncem října 2015, nemohla být podkladem pro sestavení ročního plánu na rok 2015.

- Strategie PGRLF 2016–2020 byla schválena rozhodnutím jediného akcionáře 26. 5. 2016, téměř šest měsíců po termínu stanoveném v příkazu ministra zemědělství¹⁴.

4.12 Obdobné nedostatky shledal NKÚ i v případě ročních plánů PGRLF, které mají být sestavovány na každé následující účetní období a které mají navazovat na platnou strategii rozvoje společnosti¹⁵. Pouze v jednom roce kontrolovaného období, a to v roce 2014, MZe schválilo roční plán ve stanoveném termínu. V letech 2015–2017 MZe neschválilo roční plány ve stanovených termínech, jednalo se o zpoždění 3 až 7 měsíců. V roce 2018 šlo o zpoždění jen 14 dnů.

4.13 Stanovení odměn za výkon funkcí v představenstvu PGRLF má vycházet z plnění hodnotících ukazatelů stanovených v rozhodnutí jediného akcionáře obchodní společnosti, jehož funkci vykonává MZe. To ale schvalovalo hodnotící ukazatele pro představenstvo PGRLF pro daný rok s velkou časovou prodlevou. MZe nedodržovalo harmonogramy, které tvořily přílohy příkazu ministra zemědělství č. 5/2011 a příkazu ministra zemědělství č. 20/2015. Členové představenstva PGRLF v letech 2014–2017 tak vykonávali své funkce 5 až 10 měsíců v roce bez schválených hodnotících ukazatelů a jejich cílových hodnot, které měly být splněny a podle kterých se měla stanovovat výše jejich odměn.

D. Právní forma PGRLF jako akciové společnosti neodpovídá obecným principům stanoveným ve vládní Strategii vlastnické politiky státu.

4.14 NKÚ provedl v minulosti několik kontrolních akcí týkajících se hospodaření s prostředky poskytnutými PGRLF ze státního rozpočtu. V jejich rámci se zabýval i otázkou právní formy PGRLF. V poslední z nich, kontrolní akci NKÚ č. 05/10¹⁶, upozornil na nevhodnost právní formy PGRLF jako akciové společnosti. Upozornil, že zákony účinné v té době neumožňovaly poskytovat státní podporu podnikatelským subjektem, byť by PGRLF byl založen státem. Poskytování dotací prostřednictvím PGRLF tak nebylo v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).¹⁷

¹⁴ Příkaz ministra zemědělství č. 20/2015 (vydaný dne 24. 11. 2015, platný a účinný dnem podpisu) k výkonu akcionářských práv v akciových společnostech, v nichž Česká republika – Ministerstvo zemědělství vykonává práva jediného akcionáře.

¹⁵ Stanoveno v příkazu ministra zemědělství č. 5/2011 k výkonu zakladatelských funkcí vůči státním organizacím typu státního podniku a vůči akciovým společnostem, v nichž Česká republika – Ministerstvo zemědělství vykonává práva jediného akcionáře, v příkazu ministra zemědělství č. 20/2015 k výkonu akcionářských práv v akciových společnostech, v nichž Česká republika – Ministerstvo zemědělství vykonává práva jediného akcionáře, ve směrnici ministra zemědělství č. 11/2018 k výkonu akcionářských práv v akciových společnostech, v nichž Česká republika – Ministerstvo zemědělství vykonává práva akcionáře.

¹⁶ Kontrolní akce NKÚ č. 05/10 – Podpora zemědělství a lesního hospodářství poskytovaná prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a. s.

¹⁷ V kontrolním závěru je uvedeno: „Skutečnost je však taková, že PGRLF je stále poskytovatelem státní podpory dalším podnikatelům. Podle platné právní úpravy obchodní společnost nemohla a ani nyní nemůže být poskytovatelem státní podpory. Zákon č. 218/2000 Sb. umožňuje poskytování dotací ze státního rozpočtu pouze ústřednímu orgánu státní správy, úřadům práce, Akademii věd České republiky, Grantové agentuře České republiky nebo organizační složce státu, kterou určí zvláštní zákon. S ohledem na tuto skutečnost byla změněna terminologie a MZe označuje PGRLF za konečného příjemce (dříve zprostředkovatele). Konečným

4.15 Na návrh vlády byl v roce 2008 novelizován zákon o zemědělství, do něhož bylo přidáno ustanovení § 2da¹⁸. Tím byla legislativně zakotvena působnost PGRLF jako poskytovatele podpory podnikatelům v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství, zpracovatelského průmyslu, jde-li o zpracování produkce zemědělské výroby a potravin, obcím a dobrovolným svazkům obcí ve venkovských oblastech. Toto ustanovení určuje mj. typy podpor, které PGRLF může poskytovat a náležitosti programů podpor. Zákonem č. 26/2017 Sb.¹⁹ bylo ustanovení § 2da doplněno o podmínky, které PGRLF ověřuje při rozhodování o žádostech o podporu a proces námitkového řízení.

4.16 Ministerstvu financí bylo usnesením vlády ČR v roce 2014²⁰ uloženo připravit návrh dlouhodobé strategie výkonu vlastnických práv státu a základní cíle a role státu ve správě a řízení státem vlastněných společností a společností s majetkovou účastí státu. Mezi takové společnosti patří i PGRLF. Návrh *Strategie vlastnické politiky státu* (dále také „Strategie VPS“) předložilo Ministerstvo financí v prosinci 2016 ke schválení vládě ČR. Na jednání vlády ČR dne 16. 1. 2017 však nebyla schválena.

4.17 Ministerstvo financí připravilo další verzi této strategie, která ale z většiny vychází z původní navržené již v roce 2016. Ministerstvo financí ji předložilo do připomínkového řízení v prosinci 2019 a vláda ČR ji schválila v únoru 2020²¹. Tato strategie zároveň čerpá z *Metodických pokynů OECD pro správu a řízení státem vlastněných společností* (dále též „Doporučení OECD“)²² a implementuje jejich principy. Obsah Strategie VPS je v oblasti stanovení právní formy společností vlastněných státem konzistentní s předchozí verzí z roku 2016. S obecnými principy, které byly součástí již původně navržené Strategie VPS, se NKÚ ztotožnil a použil je jako kritéria pro posouzení opodstatnění právní formy PGRLF jako akciové společnosti.

4.18 Cílem strategie je „... zajistit efektivní fungování státu jako vlastníka podnikatelských subjektů, zajistit transparentní výkon vlastnických práv státu k majetkovým účastem v obchodních společnostech a zakladatelských práv ve státních podnicích a z dlouhodobého hlediska přinést východiska a řešení zásadních oblastí této problematiky, které jsou v dalším textu blíže popsány. Tento koncepční materiál stanoví základní principy chování státu jako vlastníka, a to primárně ve vztahu k obchodním společnostem a státním podnikům a případně analogicky k dalším subjektům, které vykonávají podnikatelskou činnost. Tyto principy a k nim

---

příjemcem však PGRLF být nemůže, protože není podnikatelem, jehož předmětem podnikání je podnikání v zemědělství, resp. v agro-potravinářském komplexu, kam jsou dotace zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok výslovně určeny.“

¹⁸ Zákon č. 35/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dne 12. 2. 2008.

¹⁹ Zákon č. 26/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

²⁰ Usnesením vlády České republiky ze dne 15. 12. 2014 č. 1057; obsahuje *Akční plán boje s korupcí na rok 2015*, v rámci něhož byl tento úkol Ministerstvu financí uložen.

²¹ Usnesením vlády České republiky ze dne 17. února 2020 č. 115.

²² Viz <https://www.oecd.org/publications/metodicke-pokyny-oecd-pro-spravu-a-rizeni-statem-vlastnenych-spolecnosti-vydano-2015-9788027025992-cs.htm>. Jsou doporučením pro vlády, jak zajistit, aby státem vlastněné společnosti fungovaly efektivně, transparentně a zodpovědně. Jsou mezinárodně uznaným standardem, jak by vlády měly vykonávat vlastnickou funkci státu. Jako metodické pokyny OECD byly poprvé vytvořeny v roce 2005. V roce 2015 byly aktualizovány. Česká republika je členem OECD od roku 1995.

dále definovaná opatření budou uplatňovány přiměřeně a s přihlédnutím k efektivitě a hospodárnosti, v mezích platné legislativy a v návaznosti na kategorizaci společností s majetkovou účastí státu a státních podniků dle významu.“ Vláda ČR uložila členům vlády postupovat při výkonu vlastnických práv státu k majetkovým účastem v obchodních společnostech v souladu se Strategií VPS. Je na jednotlivých členech vlády, potažmo vládě ČR, jak uplatní při naplňování této své strategie její obecné principy a do jaké míry uplatní hlediska popsána v poslední větě citovaného textu.

4.19 Strategie VPS mj. stanovuje, jaká je role státu jako vlastníka a jakým způsobem stát rozhoduje, resp. má rozhodovat o tom, jaké konkrétní majetkové účasti v obchodních společnostech a státní podniky bude vlastnit a proč. Je zde konstatováno, že všechny společnosti řídicí se zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), mezi které také patří akciové společnosti, vznikají především za účelem podnikání, a jejich hlavním cílem je tudíž dosahování zisku.

4.20 Dále je ve Strategii VPS uvedeno: *„Je důležité zajistit, aby právní forma vždy reflektovala cíle daného subjektu. Akciové společnosti by měly fungovat na tržním principu a měly by být finančně v maximální možné míře nezávislé na vlastníkovi. (...) V této souvislosti je nutné průběžně analyzovat, zda stávající právní forma organizací odpovídá jejich poslání. Zda je např. vhodné, aby společnosti, jejichž primárním cílem daným zákonem je podpora určitého segmentu hospodářské politiky státu, měly formu akciové společnosti. A naopak, zda státní podniky, jejichž hlavní činností je činnost podnikatelská, mají mít právní formu státního podniku. Uvažovat je možné i o spojení některých subjektů, pokud podporují stejný segment hospodářské politiky státu.“*

4.21 PGRLF je státem vlastněnou akciovou společností, jejímž primárním cílem je podpora určitého segmentu hospodářské politiky státu, jak o tom hovoří Strategie VPS. Její převažující činností je podpora subjektů působících v zemědělském sektoru především ve formě nenávratné finanční podpory a dále návratné finanční podpory (úvěrů). Podstatným zdrojem této podpory poskytované PGRLF jsou dotace ze státního rozpočtu. PGRLF je při plnění svých úkolů finančně významně závislý na státu jakožto jediném akcionáři a naplňuje cíle jeho veřejné politiky. Právní forma PGRLF jako akciové společnosti tak dle názoru NKÚ neodpovídá obecným principům schváleným vládou ve Strategii VPS.

Seznam zkratk

ČMSCH, a.s.	Českomoravská společnost chovatelů, a.s.
ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
Koncepce PGRLF 2014	<i>Koncepce rozvoje obchodní společnosti Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. pro rok 2014</i>
Koncepce PGRLF 2015	<i>Koncepce rozvoje Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. na rok 2015 s výhledem do roku 2020</i>
MZe	Ministerstvo zemědělství
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
Popis procesů	<i>Popis procesů pro potřeby Nejvyššího kontrolního úřadu</i>
Doporučení OECD	<i>Metodické pokyny OECD pro správu a řízení státem vlastněných společností</i>
SMART	specific, measurable, achievable, realistic, time specific
Strategie PGRLF 2016–2020	<i>Strategie rozvoje společnosti Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. pro roky 2016–2020</i>
Strategie pro růst	<i>Strategie pro růst – české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013</i>
Strategie MZe 2030	<i>Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030</i>
Strategie VPS	<i>Strategie vlastnické politiky státu</i>

Programy podpory poskytované PGRLF

1. Program *Zemědělec* – Podpora je poskytována ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup zemědělské techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a dále na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda. Podpora může být poskytnuta jak podnikům, které jsou řazeny do kategorie malých a středních podniků, tak i podnikům, které jsou řazeny do kategorie velkých podniků. Celkový objem úvěrových prostředků, ke kterým má být poskytována podpora u jednoho žadatele v rámci jednoho kola příjmu žádostí u úvěrů na pořízení zemědělské techniky, nesmí překročit částku 10 mil. Kč.

2. Program *Podpora nákupu půdy* – Program ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu v režimu podpory de minimis. Cílem předkládaného programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců. Celkový objem úvěrových prostředků u jednoho žadatele nesmí překročit částku 10 mil. Kč. Úvěr poskytnutý žadateli na nákup nestátní zemědělské půdy, na který má být poskytována podpora, nesmí být nižší než 100 tis. Kč. Maximální procentní sazba podpory je 5 % p.a., úrokové zatížení příjemce podpory je minimálně 0,5 % p.a. Nakoupená půda nesmí být předmětem smluvního převodu (např. prodeje či darování; nikoli tedy např. dědění) ani pronájmu (vyjma ujednání o náhradním užívání) po celou dobu trvání smluvního vztahu s PGRLF bez jeho předchozího písemného souhlasu.

3. Program *Podpora nákupu půdy – snížení jistiny úvěru* – Program je určen jako další možnost podpory nákupu nestátní zemědělské půdy; v jeho rámci je poskytována přímá finanční podpora zemědělským prvovýrobcům na snížení jistiny úvěru na nákup půdy poskytnutého komerčním subjektem. Program podpory je určen pro zemědělské podnikatele, kteří působí v oblasti zemědělské prvovýroby, a je poskytován v režimu de minimis. Maximální výše podpory je korunový (Kč) ekvivalent částky 15 000 € přepočtený referenčním kursem stanoveným Evropskou centrální bankou ke dni poskytnutí podpory. Zároveň však platí, že celková výše podpory de minimis poskytnutá jednomu podniku nesmí za libovolná tři po sobě jdoucí účetní období překročit korunový ekvivalent částky 15 000 €. Nakoupená půda nesmí být ve vlastnictví státu. Žadatel se musí zavázat k provozování zemědělské výroby na nakoupené půdě, minimálně však na dobu pěti let – tato lhůta začíná plynout od data uzavření smlouvy o poskytnutí podpory. Nakoupená půda nesmí být předmětem smluvního převodu (např. prodeje či darování; nikoli tedy např. dědění) ani pronájmu (vyjma ujednání o náhradním užívání).

4. Program *Podpora nákupu techniky pro hospodaření v lesích* – V rámci tohoto programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky vymezené v pravidlech pro poskytování podpory, jako jsou např. speciální lesnické traktory, přívěsy s hydraulickou rukou k vyvážení dřevní hmoty, lanovky a lanové systémy, navijáky pro soustřeďování dříví, rýhovací zalesňovací stroje, zařízení na údržbu lesních cest. Příjemci této podpory mohou být podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími s hospodařením v lesích. Alternativně může být také

příjemcem podpory podnikatel nebo obec, kteří jsou vlastníky, nájemci nebo vypůjčiteli lesa a hospodaří dle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté platné lesní hospodářské osnovy. Program je poskytován v režimu de minimis. Podporovaná investice vede zejména ke snížení nákladů, úspoře pohonných hmot, zvýšení efektivnosti či ekologicky šetrnějším způsobům hospodaření.

5. Program Podpora nákupu techniky a technologií pro dřevozpracující provozovny – Cílem programu podpory je zpřístupnit nákup techniky nebo technologií pro dřevozpracující provozovny, které umožní zpracování dřeva a dřevního odpadu v jednotlivých částech výroby. Podporovaná investice musí vést zejména ke snížení výrobních nákladů, modernizaci, zlepšení jakosti a dalšímu rozvoji podnikatelských subjektů. V rámci tohoto programu je poskytována podpora formou subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, zejména na nákup techniky a technologií pro vybavení pilnic, paření a impregnování masivního dřeva, sušení řeziva, výroby dýh, překližek a vrstveného dřeva, výroby palivového dřeva a zpracování zbytkové dřevní biomasy (pelety, lisované brikety). Tuto podporu mohou získat podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva, nebo obce, které se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Program je poskytován v režimu de minimis.

6. Program Podpora školkařských provozoven na pozemcích určených k plnění funkce lesa – Cílem programu podpory školkařských provozoven na pozemcích určených k plnění funkce lesa je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesního hospodářství, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení a mechanizačních prostředků, přičemž podporovaná investice musí vést zejména ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti. V rámci tohoto programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup techniky a technologií uvedených v pravidlech pro poskytování podpory. Konkrétně jde například o stroje na přípravu půdy a péči o půdu ve školkách (včetně traktorů), stroje a zařízení pro školkařskou výrobu prostokořenného a krytokořenného sadebního materiálu, závlahové systémy a dočasná úložiště vyzvednutého sadebního materiálu. Příjemci podpory mohou být podnikatelé, kteří jsou vedeni v ústřední evidenci držitelů licence k uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin a svoji činnost realizují v lesních školkách na pozemcích určených k plnění funkce lesa. Program je poskytován v režimu de minimis.

7. Program Zpracovatel – V rámci programu *Zpracovatel* jsou podporovány investice na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů. Nákup půdy je způsobilým nákladem pouze tehdy, pokud nepřevyší 10 % z celkových způsobilých nákladů investice. Program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce (50,00 %) nebo ze zemědělské výroby v případě, že se podnikatel zabývá zpracováním zemědělské produkce a zároveň zemědělskou prvovýrobou. Cílem programu je podpořit zpracovatele zemědělské produkce podobně jako zemědělské prvovýrobce v rámci programu *Zemědělec*. Podpora není omezena jen na malé či střední podniky ve smyslu příslušné definice EU. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů, a je poskytována v režimu de minimis.

8. Program Zajištění úvěrů – Cílem programu je přispět ke zvýšení dostupnosti úvěrových prostředků na financování investičních záměrů podnikatelům, kteří provozují zemědělskou prvovýrobu či se zabývají zpracováním zemědělských produktů nebo působí v odvětví lesního hospodářství či zpracování dřeva, a to podporou ve formě ručení za investiční úvěry poskytované komerčními subjekty s možností úhrady ceny za ručení v režimu de minimis. Prostřednictvím programu je podporováno také financování projektů informačních a propagačních opatření na podporu zemědělských produktů a potravinářských výrobků vyrobených ze zemědělských produktů na vnitřním trhu EU a/nebo ve třetích zemích, kdy o projektu rozhodla EK a projekt je spolufinancován z rozpočtu EU.

Maximální doba ručení, tedy doba účinnosti ručitelského prohlášení, je 60 měsíců od data jeho vystavení PGRLF. Ručitelské prohlášení může být vystaveno i opakovaně, a to na základě žádosti příjemce podpory ve formě ručení. Celkový objem úvěrových prostředků u jednoho žadatele nesmí překročit 70 % (respektive 80 % v případě úvěrů na financování informačních a propagačních opatření) z nesplacené jistiny úvěru ve výši až:

- 5 mil. Kč na pořízení investičního majetku v závodech začínajících podnikatelů, tedy investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva;
- 10 mil. Kč na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou;
- 50 mil. Kč na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva, nebo na projekty informačních a propagačních opatření.

9. Program Podpora pojištění – Cílem programu je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy či škůdci, anebo sjednali pojištění hospodářských zvířat na ztráty způsobené chorobami zvířat, přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy. Program je určen pro malé a střední podniky.

10. Program Poskytování finanční podpory pojištění produkce lesních školek – Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali smluvní pojištění na ztráty způsobené sadebnímu materiálu lesních dřevin pěstovanému v lesních školkách a zapříčiněné riziky jako např. vichřice, požár, krupobití atd. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů za platbu pojistného sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin. Lesními dřevinami se pro účely tohoto programu rozumí ty druhy lesních dřevin, které jsou uvedeny v příloze č. 1 k vyhlášce č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin. Program je poskytován v režimu de minimis. Výše podpory je stanovena až do výše 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění pro příslušný rok.

11. Program Pojištění lesních porostů – Program je určen podnikatelům, kteří jsou vlastníky, nájemci, pachtýři, či vypůjčiteli lesa, nebo obcím (dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace obcí či právnické osoby založené obcí), a to těm, kteří sjednali pojištění lesních porostů zejména proti požárům anebo dalším abiotickým činitelům. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů, které byly prokazatelně vynaloženy na platbu pojistného. Výše podpory je stanovena v rozmezí od 0 do 30 % prokázaných vynaložených nákladů, přičemž konkrétní

výše je stanovena po ukončení příjmu žádostí o poskytnutí podpory pro příslušný rok. Program je poskytován v režimu de minimis.

12. Úvěry na nákup půdy – V rámci programu jsou poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu. Uvedený program podpory je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří budou v prvním účetním období, které následuje po období, v němž byla podána žádost, dosahovat příjmů ze zemědělské činnosti alespoň ve výši 25 % celkových příjmů a dále budou uvedených příjmů dosahovat po dobu, po kterou je úvěr splácen. Maximální výše úvěru je 5 mil. Kč pro jednoho žadatele v rámci jednoho vyhlášeného kola příjmů žádostí s dobou splatnosti až 25 let. Zajištění úvěru je realizováno zástavním právem k nakoupené půdě. Tyto úvěry je možné kombinovat s podporou poskytnutou v režimu de minimis, která je určena na snížení (splátku) jistiny úvěru. PGRLF bude u všech nakupovaných pozemků zapsána v katastru nemovitostí jako zástavní věřitel. Podpora bude poskytnuta na nákup zemědělské půdy s průměrnou jednotkovou kupní cenou v maximální výši 25 Kč/m².

13. Program Sociální zemědělství – V rámci uvedeného programu jsou poskytovány investiční i provozní úvěry. Cílem programu je podpora zemědělských farem při zaměstnávání znevýhodněných osob na trhu práce. Příjemcem podpory je zemědělský prvovýrobce, který má uzavřenou smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb či sám je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. I tyto úvěry je možné kombinovat s podporou poskytnutou v režimu de minimis, která je určena na snížení (splátku) jistiny úvěru. Doba splatnosti úvěru na investice nepřesáhne 10 let. Úvěr bude poskytnut ve výši od 100 tis. Kč do 5 mil. Kč. Maximální výše investičního úvěru žadatele je vypočtena jako součin částky 500 tis. Kč a počtu pracovníků se zdravotním postižením, které bude žadatel po realizaci investice uvedené v podnikatelském záměru zaměstnávat, přičemž platí, že maximální výše úvěru nepřesáhne 5 mil. Kč.

14. Program Investiční úvěry – V rámci programu jsou od roku 2016 poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis, a to na pořízení investičního majetku. Pro každé kolo příjmů žádostí o podporu byly parametry programu upraveny. Například pro rok 2018 byl program určen pro žadatele, kteří se zabývali zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Příjemcem podpory mohl být také podnikatel nebo obec, kteří jsou vlastníky, nájemci (pachtýři) nebo vypůjčiteli lesa a hospodaří podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté lesní hospodářské osnovy, nebo obec zabývající se činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Výše podpory určené na snížení jistiny úvěru byla stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru, současně se zachováním maximální hranice 15 000 €.

15. Program Provozní úvěry – Účelem provozního úvěru je provozní financování zemědělských prvovýrobců, zpracovatelů zemědělských produktů a podnikatelů v lesním hospodářství či zpracování dřeva. V rámci programu jsou od roku 2016 poskytovány provozní úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis. Pro každé kolo příjmů žádostí o podporu byly parametry programu upraveny. Například pro rok 2018 byla výše podpory určené na snížení jistiny úvěru stanovena na maximálně 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru, pro začínající podnikatele maximálně 80 % z celkové výše poskytnutého úvěru,

současně se zachováním maximální hranice 15 000 €. Přičemž platilo, že úvěr nesměl být použit na pořízení investičního majetku.

16. Program *Provozní úvěry poskytované Českomoravské společnosti chovatelů, a.s.* – Program byl schválen usnesením vlády ze dne 24. 8. 2016 č. 766, o *Pokynech pro poskytování podpor Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a. s., v rámci programu Provozní úvěry poskytované Českomoravské společnosti chovatelů, a.s.* Účelem programu je krátkodobé provozní financování ČMSCH, a.s., prostřednictvím úvěru poskytnutého PGRLF s možností snížení úrokového zatížení podporou v režimu de minimis. Program byl otevřen dne 14. 9. 2016. Maximální výše provozního úvěru je 280 mil. Kč, doba splatnosti provozního úvěru nepřesáhne 3 měsíce od doby vyčerpání úvěru (ode dne převodu na účet ČMSCH, a.s.). Čerpání provozního úvěru je jednorázové, a to ve prospěch účtu ČMSCH, a.s. Provozní úvěr nesmí být použit na pořízení investičního majetku.